

Izazovi pri istraživanju pojavnosti i odrednica kolektivnih akcija - pristup projekta MotiKA

Franc, Renata; Maglić, Marina; Pavlović, Tomislav

Conference presentation / Izlaganje na skupu

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:284:134385>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-31**

Repository / Repozitorij:

[repository PILAR](#)

Izazovi pri istraživanju pojavnosti i odrednica kolektivnih akcija – pristup projekta **Motika**

Kolektivno djelovanje

- Prema sociopsihološkim određenjima obuhvaća sve akcije koje se poduzimaju radi unaprjeđenja interesa grupe ili radi političke solidarnosti (npr. kolektivni prosvjedi, potpisivanje peticije, grupno glasanje)
- Manifestira se akcijama malog ili velikog opsega, sukladnim ili nesukladnim normama konkretnog društva te nenasilnim ili nasilnim akcijama
- S obzirom na pozadinu, ciljeve i razloge akcija, može se raditi o akcijama koje podržavaju postojeći društveni sustav i odnose ih ili izazivaju i protive im se, odnosno progresivnim ili konzervativnim akcijama

Projektni ciljevi

Istražiti ključne motivatore i barijere koji utječu na sudjelovanje u kolektivnim akcijama (KA) u hrvatskom kontekstu

- Q1 Utvrditi kako hrvatski građani općenito te članovi udruga razumiju i koja značenja pripisuju KA, motivatorima i preprekama za KA, posebice društvenoj pravednosti i nepravdi te efikasnosti
- Q2 Istražiti valjanost višedimenzionalnih konceptualizacija doživljaja pravednosti i nepravde (u vezi s pravednošću postupka i pravednošću ishoda), te vjerovanja o efikasnosti akcija
- Q3 Istražiti ulogu dimenzija doživljaja nepravednosti i efikasnosti akcija, te percipiranih prepreka sudjelovanja, uz kontrolu temeljnih odrednica KA prema proširenom SIMCA modelu u objašnjenju (ne)sudjelovanja u različitim oblicima KA
- Q4 Istražiti doprinos osobnih dispozicija predviđanju (ne)sudjelovanja u različitim oblicima KA povrh i u kombinaciji s temeljnim odrednicama i preprekama za KA
- Q5 Integracijom spoznaja iz kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja utvrditi sličnosti i razlike u motivatorima i preprekama za različite oblike KA među građanima i članovima udruga

TKO? (Jetten i sur., 2017)

Manjine

Većina

ZAŠTO? (Apter, 1997; Bosi i Malthaner, 2015; Jetten i sur., 2017)

Poticanje društvene promjene
o progresivne KA

Društvene promjene?
o ekonomska
o politička
o kulturna

Sprječavanje društvene promjene
o konzervativne KA

Koja je uloga političkog sustava u KA? (Jost i sur., 2017; Mikołajczak i sur., 2022; Osborne i sur., 2019)

KA koje podržavaju sustav → nedisruptivne

KA koje izazivaju sustav → disruptivne

Kako su KA strukturirane? (Diermer i Van Mieghem, 2000; Snow i Moss, 2014)

Dominantno organizirano

Dominantno organizirano

KAKVE? (Shuman i sur., 2020; Wright i sur., 1990; Zlobina i Gonzalez Vazquez, 2018)

Normativna (mirna) ponašanja
▶ usklađena s normama političkog sustava
▶ peticije, održavanje političkih govora, voloniranje, dijeljenje sadržaja,

nenormativna (radikalna) ponašanja
▶ Akcije neusklađene s normama (ili čak zakonima) političkog sustava

- fizičko
- simboličko – usmjereno na izazivanje inferiornosti i povezanih neugodnih emocija (Braud, 2015)

KONCEPTUALNI I METODOLOŠKI
operacionalizacija i diferencijacija

- Pitanje identifikacije i socijalnih identiteta
- Ciljevi? Kratkoročni, dugoročni, instrumentalni, ekspresivni, samoafirmacija, vidljivost, podrška javnosti, privlačenje članstva ...
- Percepcija (ne)uspjeha
- Što sustav ima s tim?
- Relativnost normi

OPSEG? (Burrows i sur., 2022)

Manjeg opsega

Masovne

MODALITET?

uživa ↔ online

Metodologija (2023. – 2027.)

Mješoviti metodološki pristup

eksplorativno sekvencijalni nacrt

- $N_{\text{građana}} = 25$
 - $N_{\text{članova udruga}} = 25$
- polustrukturirani intervjui s građanima i članovima udruga

- Pilot istraživanja na prigodnim uzorcima
- 2 uzorka u 3 vala
- Uzorak građana reprezentativan uzorak s obzirom na kvote dobi, spola i obrazovanja
- Prigodan uzorak članova udruga

kvantitativno istraživanje putem online panel ankete

UZORAK	
GRABANA	ČLANOVA UDRUGA
$N_{11} = 3120$	$N_{11} = 1000$
$N_{12} = 1560$	$N_{12} = 700$
$N_{13} = 780$	$N_{13} = 500$

Motika

Motivacije i prepreke za kolektivne akcije

Renata Franc
Marina Maglić
Tomislav Pavlović

renata.franc@pilar.hr

Projekt Motika financira Hrvatska zaklada za znanost u okviru programa Istraživački projekti IP-2022-10, sukladno ugovoru o dodjeli sredstava br. 2803.

Očekivani rezultati

- Integracija spoznaja različitih pristupa
- Testiranje i proširenje SIMCA modela

Rezultatima projekta želimo ne samo pridonijeti akademskoj zajednici, već pružiti i praktične smjernice za kreatora javnih politika i voditelje udruga. Očekuje se da će nalazi poslužiti kao temelj za razvoj strategija koje promiču građansko sudjelovanje i prevenciju nasilnih KA, kao i za identifikaciju i uklanjanje prepreka sudjelovanju u mirnim KA u Hrvatskoj

Literatura

- Apter, D. E. (1997). Political Violence in Analytical Perspective. U D. E. Apter (ur.), *The legitimization of violence* (str. 1–32). London: Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-1-349-25258-9_1
- Bosi, L., & Malthaner, S. (2015). Political violence. U D. Della Porta i M. Diani (ur.), *The Oxford handbook of social movements* (str. 440–451). <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/978019978402.013.50>
- Braud, P. (2015). Symbolic and Physical Violence. U T. Lantieri i E. Ringar (ur.), *International Politics of Recognition* (str. 57–70). Routledge.
- Burrows, B., Liu, Q. M., Khudoyan, K., & Leidner, B. (2022). Introducing the Collective Action Recursive Empowerment (CARE) Model: How Small-Scale Protests Led to Large-Scale Collective Action in Armenia's Velvet Revolution. *Psychology*. <https://doi.org/10.1111/pspp.12808>
- Diemer, D., & Van Mieghem, J. A. (2000). Spontaneous Collective Action (No. 1302). Discussion Paper. <http://hdl.handle.net/1041/2021657>
- Jetten, J., Wang, Z., Sheffers, N. K., Mols, F., Paters, K., & Verkerke, M. (2017). A social identity analysis of responses to economic inequality. *Current opinion in psychology*, 18, 1–5. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.09.002>
- Jost, J. T., Becker, J., Osborne, D., & Bauman, V. (2017). Missing in (collective) action: Ideology, system justification, and the motivational antecedents of two types of protest behavior. *Current Directions in Psychological Sciences*, 26(2), 99–108. <https://doi.org/10.1177/0963426916676903>
- Mikołajczak, G., Becker, J. C., & Iyer, A. (2022). Women who challenge or defend the status quo: Ingroup identities as predictors of progressive and reactionary collective action. *European Journal of Social Psychology*. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2522>
- Snow, D. A., & Moss, D. M. (2014). Protest on the fly: Toward a theory of spontaneity in the dynamics of protest and social movements. *American Sociological Review*, 79(6), 1125–1143. <https://doi.org/10.1215/00141801-2014-003>
- Shuman, E., Saguy, T., van Zomeren, M., & Happers, E. (2020). Disrupting the system constructively: Testing the effectiveness of non-normative non-violent collective action. *Journal of Personality and Social Psychology*, 21(4), 819–841. <https://doi.org/10.1037/psp0000333>
- Wright, S. C., Taylor, D. M., & Moghaddam, F. M. (1990). Responding to membership in a disadvantaged group: From acceptance to collective protest. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(6), 994–1003. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.6.994>
- Zlobina, A., & Gonzalez Vazquez, A. (2018). What is the right way to protest? On the process of justification of protest, and its relationship to the propensity to participate in different types of protest. *Social Movement Studies*, 17(2), 234–250. <https://doi.org/10.1080/14747627.2017.1386468>

